

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

**LEAVING CERTIFICATE
BULGARIAN**

HIGHER LEVEL

2009

**MARKING
SCHEME**

Схема за оценяване и критерии

Първа част

(30 /100)

1. Какво е значението на думите или на словосъчетанията в текста?

а) ритуал 1 точка
- съвкупност от действия с определен, установен от традицията ред и начин на извършване на нещо в обществото.

б) радикализми 1 точка
- крайни позиции и мнения

в) гражданско действие 1 точка
- действия, които са свързани с обществените прояви на хората (на гражданите), с активното им участие в политическия и социалния живот на общността

г) виртуална публичност 1 точка
- публична изява в интернет

д) медия 1 точка
- средство за масова комуникация

2. Каква „помия” може да се излее от екрана ви, когато сте в мрежата? 5 точки

- Всевъзможните радикализми, които избухват по мрежата, крайните (екстремистки) и расистки идеи по повод на малцинствата – ромите, турците, евреите. Аргументите като Kill them all при обсъждане на етнически проблеми.

3. Защо, според автора, „няма гражданско действие там, където няма общо пространство”. 5 точки

- Общото пространство е необходимо, за да можеш «да срещнеш другия, да дискутираш, да се бориш с него за налагане на твоята именно идея за общото благо».

4. Защо авторът се тревожи за начина, по който младото поколение използва интернет? 5 точки

- Авторът се тревожи за това, че младото поколение избягва конфликтите и използва интернет само за забавление и развлечение - «изплъзва се», следвайки

само желанието... «Наместо да мислят за това средство като удивителен нов инструмент за овладяване на публичното пространство, за борба за налагане на собствените идеали, те го виждат като вид разходка, фланиране из куриозни светове.»

5. Какво предполага ритуалът на публичния дебат?

5 точки

- Самоограничение на публичната поза, за да имат думите тежест – иначе откровените ти нецензурирани мнения се превръщат в бърборене. От мненията по мрежата трябва нещо да следва, някаква организация да ги мултиплицира, да ги прави важни - а това пък предполага отговорност при пускането им.

6. „Всеки народ заслужава своя интернет.” Как разбирате това?

5 точки

- Коментарът може да бъде изграден успоредно с тълкуването на оригиналната поговорка – „всеки народ заслужава своето правителство (своите управници)”... Правителството е избрано от народа и затова е „като народа”, народът е „отразен” в избраниците си. Качеството на избора е качество на самия народ. По същия начин и в интернет народът е „отразен”, там можем да ”видим” неговото обществено действие. В интернет хората действат и реагират по същия начин, както в действителността.

Втора част

(30/100)

„Анонимният човек не е гражданин”. Направете коментар. (около 100 думи).

30 точки

Лична интерпретация, ясни и непротиворечиви идеи.

Анонимният човек не е гражданин. Той нищо не рискува, нищо не залага. Когато отговаряме на анонимни социологически анкети, ние не сме граждани, а само обект на изследване - за нас се казват някакви неща от други. Анонимността ни пази от отговорността пред другите и ние можем да бъдем непоследователни и противоречиви в позициите си, защото не трябва да обясняваме промяната им. Освен това, не се чувстваме и длъжни да аргументираме становищата си.

Когато говорим самите ние, се чувстваме обвързани с позициите си и затова сме верни на мнението си – промяната му изисква публично обяснение. Тогава говорим като граждани и изказването ни е обществена проява, чрез която действително участваме в политическия и социалния живот на страната.

Трета част

(40/100)

Напишете съчинение (минимум 300 думи) на една от следните теми:

1. Свободата на словото в интернет

или

2. В трудните моменти изявяваме най-добрите си качества

40 точки

- Умение за създаване на цялостен, логически последователен (кохерентен и кохезивен) текст, целенасоченост на аргументацията, езикова компетентност и речеви умения.

Бележки:

При оценяването на отговорите от първите две части се прилагат следните критерии:

1. Яснота и точност на израза – кандидатът разбира добре въпросите и знае как да отговори ясно и точно – 30% ;
2. Свързаност и непротиворечивост на отговорите – кандидатът използва откъси от текста, които са адекватни на мисълта му, идеите му са непротиворечиви и композицията на съчинението следва определена логика – 30% ;
3. Езикова компетентност – кандидатът умее свободно да изразява идеи си, езикът на изказването му е ясен и точен – 30% ;
4. Конвенционални умения – кандидатът владее и прилага граматичната норма и правописа на съвременния български книжовен език – 10%.